

Дзедзик, І.Б. Внутрішньобанківська система здійснення фінансового моніторингу операцій [Текст] / І.Б. Дзедзик // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : зб. тез доп. III Міжнародної науково - практичної конференції (15-16 травня 2008 р.) / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2008. – С. 12-14.

*І.Б. Дзедзик, Університет банківської справи
Національного банку України, м. Київ*

ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ОПЕРАЦІЙ

Національний банк України при здійсненні нагляду за діяльністю банків не рідше одного разу на рік проводить перевірку банків з питань дотримання ними законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Програми здійснення фінансового моніторингу розробляються та реалізуються банком самостійно для забезпечення функціонування ефективної внутрішньобанківської системи фінансового моніторингу, відповідно до особливостей його організації та основних напрямів діяльності, клієнтської бази та рівня наявних і можливих ризиків. Вони потребують постійного оновлення в процесі проведення фінансового моніторингу.

Важливим аспектом ефективності запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом є постійний моніторинг рахунків та операцій банківської установи. Вивчення досвіду інших держав у сфері боротьби із відмиванням брудних грошей свідчить, що без прийняття кожним банком внутрішньої програми боротьби з “відмиванням” грошей та легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, годі й говорити про налагоджену внутрішньобанківську систему фінансового моніторингу. Тому взаємодія цих двох компонентів привертає нашу увагу, а всесвітній масштаб боротьби з цим негативним явищем зумовлює актуальність вибраної теми.

Відповідно до 40 рекомендацій міжнародної групи FATF в Україні створено систему законодавства з протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, якою керуються банківські установи в процесі формування власної внутрішньої системи банківського моніторингу та при формуванні внутрішньобанківських правил та процедур здійснення банками внутрішнього фінансового моніторингу.

Система здійснення внутрішнього фінансового моніторингу в будь-якій банківській установі базується на злагодженій роботі її працівників. Оскільки інформація про ту чи іншу операцію має конфіденційний характер, то доступ до неї має обмежене коло осіб. З цією метою, внутрішньобанківську систему запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом повинен очолити відповідальний працівник банку. Для того, щоб ідентифікувати операцію як підозрілу з точки зору відмивання брудних грошей, не потрібно досліджувати деталі операції (власників рахунків, суми коштів, які задіяні в операції), тому що цим вже буде займатися відповідальний працівник. У зв'язку з цим система внутрішнього фінансового моніторингу в банку повинна складатися з кількох рівнів задіяних суб'єктів.

Банкам доцільно було б виділити 4 рівні суб'єктів фінансового моніторингу: працівники банку, що забезпечують виконання операцій з клієнтами та здійснюють ідентифікацію клієнтів; відповідальний працівник банку; відділ фінансового моніторингу та підрозділ внутрішнього аудиту; голова правління банківської установи.

Наявність відповідних заходів безпеки та апаратного забезпечення свідчить про те, що моніторинг є також засобом попередження, виявлення і розкриття найбільш глобальних, технологічно насичених фінансових злочинів. А те, чи будуть ці засоби ефективно діяти у внутрішньобанківській системі фінансового моніторингу, залежить вже від самих банків.